

עיתון ערבות

עיתון המועצה האזורית הערבה התיכונה

גיליון מספר 19 כסלו תשס"ו דצמבר 2005

באופן TV

הטלוויזיה הקהילתית
תופסת את כולם

עמ' 8

מקומות שמורים

תקנה חדשה של
"אגד" משפרת את
איכות חיינו

עמ' 3

הכל פתוח

אמני הערבה פותחים
לכם את הדלת

עמ' 4-5

יש שיטה

בערבה

עצי השיטים בערבה
זוכים לתשומת לב
מיוחדת

עמ' 6

רווח נקי לדורות הבאים

במו"פ החקלאי רוצים שהחקלאים ישארו בסביבה לתמיד

כנס מדעי בנושא חקלאות ואיכות הסביבה דנו בצעדים שיבטיחו את זה

ואיכות הסביבה בערבה:
1. הפסולת המוצקה שמצטברת בחצר האחורית של החקלאות, בעיקר מוצרי פלסטיק וגזם אורגני.
2. מים, ובעיקר הקשר בין ממשק ההשקיה והדישון של החקלאי למי התהום. ליתר דיוק: למים שנשקה בהם ושנשתה מהם בעוד מספר שנים.

תקנים בינלאומיים מעידים שלא תהיה חקלאות בלי התייחסות אמיתית לנושא איכות הסביבה. כנס מדעי בנושא חקלאות ואיכות הסביבה, פרי יוזמה של מו"פ חצבה (המו"פ האקולוגי) בשיתוף פעולה עם המו"פ החקלאי, רשות הניקוז והוועדה החקלאית, דן בשני היבטים חשובים של חקלאות

אולם הסמינרים במו"פ החקלאי כמעט והיה צר מלהכיל את עשרות התושבים שהגיעו לכנס. אין ספק שנושא איכות הסביבה תופס מקום של כבוד בחיי הקהילה בערבה. את מושב הפסולת המוצקה הנחה עזרא רבינס, לשעבר מנהל המו"פ החקלאי והיום חקלאי בצופר, עזרא התוודה שבעבר הוא היה מראשוני השורפים את הגזם החקלאי והיום הוא שותף למיזם שמוביל המו"פ האקולוגי שתכליתו להציע פתרון של ייצור קומפוסט במקום שריפה ואו הטמנה. דר' שלמה קפואה ציין שהערבה מסוגלת...

מטרת הכנס היתה להציג היבטים אלה ולגרום לכולנו, ובעיקר לחקלאים שבנינו, לחשוב על ההתנהלות העתידית שלנו כשותפים לאותו חבל ארץ ולאותו ענף יקר ושביר ששמו חקלאות. השתתפו בכנס: דר' שלמה קפואה ראש האגף לפסולת חקלאית במשרד לאיכות הסביבה, דר' לאה צרור, חוקרת מחלות צמחים מתחנת המחקר בגילת, דר' אורי שני מהפקולטה לחקלאות, דר' רמי קרן ממכון וולקני והרצל נאור, הידרולוג ראשי של הערבה בתה"ל (תכנון המים לישראל).

מפגשים מהסוג האישי

במסגרת סבב מפגשים שמטרתם בעיקר להקשיב להלכי הרוח ביישובים, נפגשו נציגי המועצה האזורית בראשות ראש המועצה, לילך מורגן עם תושבי הערבה ביישובים השונים

המפגש הראשון התקיים בצוקים ב-13/9/05. לאחר סיום קצר במקום התכנסנו היכן שמתכנסים חברי צוקים לערבים משותפים - על סלעים מול הנוף הקסום. בצוקים, ישוב בהקמה בו יגורו משפחות צעירות, התעניינו במימון תשתיות, תאורת רחוב, מבני ציבור כמו גני ילדים וסיוע מועדף ליישוב.

המפגש השני התקיים בעין-יהב ב-18/9/05 אליו הגיעו משתתפים רבים למרות משחק הכדורסל ששודר באותו הערב בטלוויזיה. בעין-יהב, ישוב ותיק עם אוכלוסייה מתבגרת, התעניינו דווקא במרפאה אזורית, פעילויות לגיל הזהב ומדרכות מסודרות.

יום לאחר מכן כבר היינו בחצבה ונפגשנו עם התושבים שהתענינו בנושא חוקי עזר, איכות הסביבה, חלוקת המשתלמים, כלבים משוטטים, מרפאה אזורית והסדרת דרכים.

בספיר נפגשנו ב-15/11/05 עם ועד הישוב ומעט תושבים שהתעניינו בנושא רכישת הבתים, פתיחת הבריכה כבריכה מחוממת וכמובן בעית הכלבים המשוטטים.

בעידן נפגשנו ב-20/11/05 ושם התעניינו התושבים בנושא בניית התשתיות בהתאם לתב"ע החדשה, מדרכות, תחנות אוטובוס מסודרות, נושא

תושבי צוקים בפגישה עם נציגי המועצה. צילום: אוסי ניר

הקליטה בשנת 2006, מגורים, קרקעות ומים. **בצופר** נפגשנו ב-23/11/05 שם התעניינו בנושא בעיות הניקוז העילי, שיפוצים, תמרון במושב, תחנת אוטובוס, כביש היקפי לשכונה החדשה ולבסוף עלה גם נושא יום חינוך ארוך. סבב הביקורים נחתם ב**פארן** ב-7/12/05 בו הועלה הצורך בבדיקת התב"ע למושב. ראש המועצה ופעילי המועצה השיבו לשאלות שעלו במפגשים ועדכנו בנושא התקציב היעודי המועבר ליישובים והזכירו להנהלות היישובים להעביר דרישות תקציב לקראת שנת 2006.

לאחר סיום קצר במקום התכנסנו היכן שמתכנסים חברי צוקים לערבים משותפים - על סלעים מול הנוף הקסום

כמו כן הודגש נושא הסמכות והאחריות שיש לוועדים המקומיים ולהנהלות היישובים בטיפול השוטף בביובים, כלבים משוטטים, בטחון וכו'. ראש המועצה עדכנה על המאמצים הרבים שנעשו להבאת רופא נוסף לאזור וכן על מנהל מחלקת חינוך ומתנ"ס שיחל עבודתו בקרוב.

המערכת

נשאים בתמונה 1 מצלמות באוטובוסים

« המועצה האזורית משקיעה משאבים ומאמץ מיוחד, על מנת שהנסיעה של ילדנו לבית הספר ובחזרה לביתם תעבור בשלום. נושא הבטיחות בהסעות נדון לא פעם במגוון פורומים ומידי שנה הוא נמצא בראש סדרי העדיפויות של ועדי ההורים.

בתחילת נובמבר הותקנו בתיאום עם ועדת הסעות מצלמות באוטובוסי המועצה. באופן זה אנו עומדים מקרוב על המתרחש באוטובוס במהלך הנסיעה, ומאיתרים את התלמידים שלא נענים לכללי הבטיחות באוטובוס ולהוראות הנהגים (הסתובבות בזמן הנסיעה, הוצאת ידיים מהחלון, עמידה על המושבים והשתוללות באוטובוס). לאחרונה נשלחו מכתבים להורי התלמידים המתפרעים שצולמו.

אנא הקפידו על הנחיות הבטיחות ויחד נעבור את הנסיעות בשלום.

דורו שלו

רכז הסעות וקב"ט

מתוך סרט שצולם במצלמת האוטובוס. דגימת ויאו: דורו שלו

נשאים בתמונה 2 מצלמות בבית הספר התיכון

« במגמה להתגונן בפני תופעת הגניבות ו"החיסוטים" בבית הספר התיכון הותקנה לפני כחודש במסדרון בית הספר מצלמה שאמורה לתעד את הנעשה בין כתלי בית הספר מתום הלימודים ועד למחרת בבוקר.

החלטה על הצבת המצלמה התקבלה בהנהלת המועצה על פי בקשת בית הספר לתת פתרון לבעיה.

שי זינדרמן
מזכיר המועצה

חוסכים בשוטף

מערכות המים ביישובים החקלאיים מצריכות טיפול ותפעול במשך כל ימות השנה. בחלק מהזמן השימוש האינטנסיבי מוביל לצורך בקבלת החלטות שאפשר מענה מידי לצרכי החקלאים.

לצורך כך החליטו המועצה האזורית והחברה לפיתוח בשיתוף היישובים החקלאיים ליישם פרויקט של יעול השימוש במערכת המים ביישובים ובאזור.

את הפרויקט מפעילות חברות המתמחות בתפעול מערכות מעין אלה, שנבחרו לאחר בדיקה מקיפה ע"י החברה לפיתוח. לאחר השלמת תהליך ההקמה, המערכת תתחזק ע"י היישובים והחברה לפיתוח.

הנתונים שהמערכת תספק יאפשרו תגובה מהירה לכל מצב ואף לפני שנוצרת בעיה בפועל.

מניסיון העבר וההווה טיפול בבעיות אלה בזמן אמת יאפשר נצילות טובה יותר של המים ואף לחסוך מים למשתמשים נוספים בעתיד. יכולת הבקרה תעניק ליישובים שליטה מלאה בנעשה בכל גוש, בזמן אמת, עד כדי ידיעה מדוייקת על תקלות תת קרקעיות, קטנות כגדולות.

נתוני איכות המים (E.C) יקראו באופן שוטף מכל צומת מהילה ותינתן התראה בזמן אמת על תקלות במערכת המהילה תוך מתן מענה להגדרות המערכת כיצד לפעול במקרים אלו. עלות הקמת המערכת ביישובים תמומן ע"י המועצה האזורית ומשרד החקלאות. עלות המונים האישיים תמומן ע"י החקלאים ומשרד החקלאות תוך מתן מענה רב שנתי לתחזוקה נאותה שתעמוד בתקנים הנדרשים ע"י רשויות המדינה למדי מים.

הסכם תפעול שוטף ייחתם בין היישובים לבין החברה לפיתוח, המועצה האזורית ומשרד החקלאות, על מנת למסד את תפעול המערכת.

גלעד לבני
מנכ"ל החברה לפיתוח

1. פארן
2. עין-יהב
3. צופר, צוקים, ספיר (לכל יישוב הוקם בשלב זה מתפיל מקומי).
4. חצבה, עידן, ביי"ש שדה חצבה, מו"פ ועיר אובות.
8. **אופטימיזציה לניהול משק המים בערבה** - אנו נערכים לביצוע מדורג של מערכות יישוביות באזור לניהול שליטה ובקרה, תוך שילוב עם נתוני חברת מקורות בזמן אמת. המערכות יאפשרו חלוקת מים ע"פ תכנון וביצוע, העברות בתוך האזור, צמצום איבודי מים, בקרה על איכויות המים בצמתי מהילה ועוד.

עמי שחם
מנכ"ל רשות הניקוז

מהמושב למושב

תם עידן העומדים באוטובוסי "אגד"

אין לנהג ציון של הזמנת מקומות באותה התחנה. בנוסף נכתב כי אפשרות הזמנת המקומות בקווים מאילת צפונה באמצעות כרטיס אשראי באינטרנט ומוקד שירות לקוחות הורחבה גם ליישובי הערבה.

לבירורים והזמנות: 03-6948888
המערכת

פניות תושבי הערבה בנושא איסוף נוסעים ושמירת מקום באוטובוסי "אגד" והתכתובות הרבות של ראש המועצה, לילך מורגן לחברת "אגד" נשארו פרי. מנהל אגף התנועה של "אגד" ציון במכתבו מה-5/12/05 כי ניתנה הוראה לאפשר שמירת מקומות יישיבה באוטובוס מאילת לנוסעים מיישובי הערבה. כמו כן יתודרכו כל נהגי הקו על חובתם לעצור בכל תחנות איסוף נוסעים גם אם

טיפה יותר מידע

הבעיה המרכזית שעומדת בפנינו היא להסדיר את הפיתוח במשק המים על פי הצריכה בפועל, בהתחשב בשיא הצריכה באזור בסתיו ובאביב

ד. מלחות תת קרקעיות הנשאבות למי התהום השפירים (הערבה).
אנו מתדיינים עם משרד החקלאות ונציבות המים על הגדלת המכסות ל-70,000 קוב למשק ברוטו. האישור מותנה בין השאר בפוטנציאל המים, במחירים לצרכן ובמידת ההשפעה על אזורים אחרים.

הנושאים המרכזיים בתחום המים הנמצאים בטיפול, בביצוע ובתכנון לתקופה הקרובה:

1. **קידוחים חדשים** - פארן 28: עומק 830 מ', 100 קוב"ש. מים מליחים מחייבים טיפול, עוד אין תכנון. עין יהב 117: עומק 120,350 קוב"ש, מים מליחים מחייבים טיפול, עוד אין תכנון. עין-יהב 16, 116: קידוחים ארטזיים מים מליחים המחייבים טיפול באיכות, יש תכנון, יש אישורים ותקציב ולביצוע.

נתונים - ממוצע צריכת המים השנתית למשק בערבה הוא כ-75,000 קוב ברוטו, בעוד שהקצבת המים עומדת על 51,000 קוב ברוטו, 22,000 דונם מעובדים, 52 קידוחים מליחים ושפירים בספיקה שעתית ממוצעת של 5,500 קוב, בהתמודדות מתמדת בצורך בפריסת ההשקיה 24 שעות ביממה לניצול מקסימלי של פוטנציאל המים.

איכות המים - ישנם אזורים בהם חלה הרעה באיכות המים, מהסיבות הבאות:

- א. קידוחים שהומלחו בשל שאיבות יתר וירידות במפלס.
- ב. קידוחים שפירים שנאטמים וספיקותיהם יורדות.
- ג. קידוחים שהושפעו מקרבתם לשטחים מעובדים והומלחו במהלך הזמן מהשקיה ודישון.

בניית מאגר שיזף נמשכה כשנה מאוגוסט 2004 ועד אוגוסט 2005. צילומים: גלעד לבני, שולה אוטיקר, אוסי ניר

דבר ראש המועצה

לתושבים שלום,

לא אוכל לפתוח דף זה מבלי לזכור ולהזכיר את עובדי המועצה - יעקב טרמה ז"ל - שהסתלק מעולמנו בדרך טרגית ונקבר בבית הקברות החדש בספיר. זכור תמיד את יעקב ז"ל כדמות שקטה, מסורה, עם חוש הומור מיוחד, שהיה חביב ואהוד על כל הקהילה הסובבת אותו, עובדים, שכנים, בני הנוער ובכלל. **יהי זכרו ברוך!**

סוף שנה היא לעולם תקופה קדחתנית בה משלימים את תכניות השנה המסתיימת, תוך הפניית משאבים לתכנון השנה העתידית. משחק "הכיסאות המוסיקליים הפוליטי" הנוכחי טורף את הכללים בכל עשייה ציבורית מוכרת ומותיר אותנו, הפעילים, חסרי אונים מול משרדי ממשלה ללא שרים, ללא מנכ"לים. עובדה נוספת וחדשה מתגלית לנו כיום, שהבטחות שניתנו לנו ע"י משרדי ממשלה נצבעות ב"צבע פוליטי" ומתפרשות, בשל הסמיכות לבחירות, כאתן בחירות. הדבר מונע את קיום ההבטחות שניתנו ובמקרה הטוב חלקן ינדחות ל"אחרי הבחירות".

אם נחשב את מועד "אחרי הבחירות", הרי שהתקציב לשנת 2006 יאושר לכל המוקדם בחודש יוני 2006, דבר שיקשה על ההתנהלות השוטפת ויותר מכך, על קיום תכניות שהן מעבר למינימום ההכרחי.

אין רע ללא טוב ובתוך המצב המבולבל הזה נגלית נקודת אור והיא העובדה שהאזור מוצף בביקורים של אח"מים שונים, שהתרשמותם

משולחן המועצה

מליאת המועצה

1. מליאת המועצה קיימה דיון בממצאי דו"ח הביקורת והדו"ח הכספי לשנת 2004. הדו"חות אושרו.
2. אושר מינויו של מזכיר המועצה, שי זינדרמן, כנציג באיגוד ערים לכבאות. במידת הצורך תחליף אותו ראש המועצה, לילך מורגן.

הנהלת המועצה

1. בהמשך לבקשת תושבי האזור, הוחלט להמשיך לפעול מול משרד התחבורה להגדלת הסבסוד לקו טיסות ערבה, שיאפשר לתגבר את מועדי הטיסות (מעבר ליומיים הקיימים כיום).
2. סיוע בסך 30,000 ש"ח ניתן לקבוצת הכדורסל "הפועל ערבה" שעלתה לטורניר הארצי לצורך היערכות נסיעתם לגמר הארצי.
3. הוחלט להקציב כ-20,000 ש"ח לפירוק אתר האשפה ליד ספיר.
4. הוחלט לתגבר את תחנות המידע שמפעילה מחלקת התיירות בחג החנוכה. עלות הסיוע כ-8,000 ש"ח.
5. ינתן סיוע בסך 1,500 ש"ח להדרכה לצוות ביה"ס והתחנה הפסיכולוגית ע"י מכון "משעול".

שי זינדרמן
מזכיר המועצה

שלכם
לילך מורגן

קבלת קהל
במשרד ראש המועצה
בכל יום שלישי
בין השעות
16:00-18:30
אחר הצהריים

לתיאום פגישה
אנא פנו ללשכה
טל': 08-6592201

היחידה בסביבה

« כמי שמייחסת חשיבות רבה לשמירה על איכות הסביבה, פעלה המועצה האזורית להקמת יחידה סביבתית משותפת למועצות האזוריות הערבה התיכונה ורמת נגב ובתמיכת המשרד לאיכות הסביבה.

ליחידה הסביבתית 3 מטרות:

1. קידום רווחתם ואיכות חייהם של תושבי האזור.
2. העלאת המודעות בנושא איכות הסביבה.
3. קידום פרויקטים בעלי השלכות על איכות הסביבה כגון: הקמת אתר קומפוסטציה, הסדרת מערך הביוב ביישובים, הקמת מוקדי מחזור ביתיים, הקמת אתרים לדחיסת קרטון, הקמת אתרים לפינוי פסולת בניין.

לאחרונה פורסם מכרז לתפקיד ראש היחידה הסביבתית, בשלב זה בחצי משרה.

המערכת

למשפחת בלאק
ובית עין יהב

משתתפים בצערכם
על מותה ללא עת של
דבי ז"ל

לילך מורגן
ראש המועצה
בשם הנהלת המועצה ועובדיה

למשפחת טרמה
ובית ספיר
אבלים על מותו
ללא עת של
יעקב ז"ל

עובדי המועצה האזורית
ומשתתפים
בצער המשפחה

לילך מורגן
ראש המועצה
בשם הנהלת המועצה ועובדיה

דבר הערכת

השיטה עם הבית

מישהו יודע משהו על הסמל שלנו? כן... כן... העיגול הצהוב-כתום עם עץ השיטה והבית

מי עיצב אותו? באיזו שנה? מתי נכתב המכתב הראשון על דף עם הסמל החדש? סביר להניח שגם אני לא הייתי יודעת אלמלא אנשי מרכז השלטון המקומי החליטו להפיק את ספר הלוגואים של המועצות האזוריות ופנו אלי בנושא. גייסתי לעזרתי את עמי שחם (עין יהב) שכיהן כראש המועצה הראשון בערבה ואת אסתי סלע (עין יהב), הארכיון האנושי שלנו שמנהלת את ארכיון עין יהב. ולהלן הממצאים המעניינים: הסמל עוצב בסוף שנות ה-70 ע"י משרד הפרסום כרובי בת"א. הוא מורכב מסמל הערבה, עץ השיטה, הבית כסמל להתיישבות, ברקע השמש הנצחית שלנו וכמובן צהוב המדבר. המכתב הראשון על דף עם הסמל הודפס בשנת 1978 ונחתם ע"י שולה שחם (עין יהב) שכיהנה אז כמזכירת המועצה. הסמל מכיל את הלוגו "מועצה אזורית ערבה" (ללא הציון תיכונה), ועמי שחם יודע לספר על המחלוקת מול המועצה האזורית חבל אילות שדרשה שיתווסף "תיכונה" ללוגו, כדי להבדילה מהערבה הצפונית או הדרומית. במועצה האזורית ערבה התנגדו לתוספות לשם במשך שנים ולבסוף נכנעו ודווקא מסיבה אחרת. על מנת למנוע בלבול עם המועצה המקומית ערבה.

חג אורים שמח לכולנו,
אסי ניר

« גשם של ביקורים

הפעילות הענפה והפיתוח המתמשך בערבה, הביא לפתח ביתנו מבקרים חשובים ומשלחות מכובדות

לאחרונה זכינו לארח באזור מבקרים חשובים ומשלחות. ב-15/9/05 ביקרה אצלנו משלחת בראשות **מר שמאי אסיף, מנהל מינהל התכנון במשרד הפנים**. צוות המבקרים התקבל בברכה ע"י ראש המועצה, לילך מורגן וכן מנהל הפיתוח, גיל סלון, מנכ"ל רשות הניקוז, עמי שחם ומהנדס המועצה, צבי טליוסף.

קראו **קראו יק"א אישרה**
100,000 דולר ובמו"פ כבר יודעים
איך לנצל את הכסף

האורחים התרשמו מהעשייה והפיתוח באזור ובישיחת הסיכום עימם עלה הצורך לקדם תכנית המסדירה פעילות לא חקלאית במשקים החקלאיים, הצורך בקידום תכנית מתאר מקומית לכל שטח שיפוט המועצה, תב"ע ליישוב ספיר, תכנית להרחבת הישוב ותוואי הרכבת. אחר הצהריים אירחה ראש המועצה יחד עם קב"ט המועצה, דרור שלו את **נציגי הכבאות וההצלה, מר שמעון רומח** ודנו עימו בהקמת מרכז הצלה בערבה, החלפת הכבאית, רכישת ציוד ליחידת החילוץ ואימון מתנדבים. **חברי מועצת מנהלי יק"א** ביקרו בערבה ב-15/11/05 והתרשמו מן הרפת הרובוטית בפארן,

ממו"פ הדגים, חוות האנטילופות וחממות הירקות והפרחים. בחלקו האחרון של הסיור התקיים דיון בנושא פיתוח שווקי יצוא חדשים לתוצרת החקלאית. קראו יק"א אישרה 100,000 דולר ובמו"פ כבר יודעים איך לנצל את הכסף: סקר שווקים של התוצרת החקלאית (בעיקר פלפל), הקמת מרכז הדברה, ניטור והדרכה, טיפול בפרי לאחר הקטיף והארכת חיי המדף של הפלפל.

ועדת תכנונים יחד עם נציגי החטיבה להתיישבות, נציגי משרד הבינוי והשיכון, רשות הטבע והגנים, מנהל מקרקעי ישראל ורשות העתיקות סיירו ב-30/11/05 בערבה לבחינת חלופות למיקום ותכנון הישוב פארן ב'.

י"ר עמידר, מר דורון כהן וסגנית מנהלת האגף לאכלוס במשרד השיכון, הגב' נירית מיכאלי ביקרו ב-6/12/05 בהרחבות הישובים ועמדו מקרוב על הבניה והשיפוצים בספיר.

את מצעד המבקרים חתמו **מנהלת מינהלת ההשקעות במשרד החקלאות, גב' שמחה**

דורון כהן, נירית מיכאלי וצוותם בבית האלורה. צילום: אוסי ניר

משלחת קק"ל מאוסטרליה במצפור השלום. צילום: נתי מורגן

יודוביץ' וצוותה שביקרו בערבה ב-12/12/05 והתמקדו בעיקר בפרויקטים שנהנו מתמיכת מנהלת ההשקעות.

המערכת

העיתון
מופק בסיוע
הסוכנות היהודית

עורכת ראשית אסי ניר מו"ל מועצה אזורית הערבה התיכונה, ספיר, ד.ג. ערבה, 86825 המערכת טל. 08-6592229 נייד. 052-8666111 עריכה לשונית וקופירייטינג יואב שפר עיצוב גרפי ועריכה ערן לובינגר ורוני רייס - סטודיו החברה לפיתוח הערבה

בשער: מאגר שיזף צילום: גלעד לבני

עיתון ערבות

העיתון ערבות

ילדים בדרך

« תמרוקים מאירי עיניים ויוצאי דופן הוצבו לאחרונה בעין יהב. עיצוב וביצוע: עד עפרוני וצ'ה פורת. צילום: אסתי סלע »

נשים מפסלות, גבר מצלם

מקדימים תרופה להחלקה

« נהגי האמבולנס המתנדבים העלו הילוך וערכו אימון החלקה בכביש רטוב במנחת עין יהב. האימון היה חלק מ-5 השתלמויות רצופות (אחת לחודש) שהתקיימו לאורך שנה כחלק משמירה על כשירות מבצעית. צילום: דהר שלו »

הפסלות צ'ה פורת (עין יהב), ארזה כהן (צופר), סמדר סיגלר (פארן) ונעמי רותם (עין יהב) חנכו תערוכה נוספת והפעם בכפר האמנים עין-הוד

התערוכה הציגה כ-45 פסלי ברונזה ואת תמונתיו של הצלם דני הדס (פארן) שעיטרו את קירות התערוכה והוסיפו נופך מיוחד לפסלים. "זו אחת החוויות המיוחדות שעברתי", סיפרה צ'ה פורת, "התערוכה היתה ברמה מאוד גבוהה והופתעתי מהמוני האנשים שהגיעו". מחלקת התיירות ציידה את הפסלות במפות וחומרים על התיירות בערבה, שזכו לביקוש רב. ומי שלא יזדמן לעין הוד מוזמן להתרשם מיצירותיהן בגן הפסלים בכניסה לפארק ספיר, מהר הצבאים שעל כביש הערבה וכמומון מוזמן לבית פתוח אצלן שיערך בחנוכה.

מימין: צ'ה פורת, ארזה כהן, סמדר סיגלר, נעמי רותם ודני הדס. צילומים: תג תמר הפקות ביום פתיחת התערוכה 12/11/05

תיירות

פ ת ח לראשונה בית פתוח בערבה

מושב צופר מארח יונה עופרן - קרמיקאית

מושב פארן מארח מטולה עובדיה - קרמיקאית דני הדס - צלם

הישוב ספיר מארח אודטה צדוק - מעצבת תכשיטים שושנה זלוטניק - ציירת ואמנית פסיפס

מושב עין - יהב מארח צ'ה פורת - פסלת נעמי רותם - פסלת מירה עמירן - יוצרת בחומרים מן הטבע תקווה וייסבלום - ציירת גידי קליין - צלם

הישוב צוקים מארח רינת ואיר בשן - עבודת יד על עץ

« התופעה התיירותית של "בתים פתוחים" בו אמנים ויוצרים פותחים את ליבם וביתם ומארחים לפעילויות, סדנאות וסתם להצצה לא מחייבת, קיימת זה מכבר בארץ ובעולם. ואצלנו, לראשונה יפתחו אמני הערבה התיכונה את בתיהם בחג החנוכה בין התאריכים 29-31 בדצמבר 2005 ויארחו אתכם לסוף שבוע של אמנות ויצירה. זו ההזדמנות להכיר מקרוב את היוצרים שמוצאים זמן לשלב בין חומר לרוח. בנוסף, עבודות יד ויצירות האמנות המוצגות יוצעו למכירה. יש לתאם מראש את מועדי הביקורים פרטים נוספים במחלקת תיירות »

מוסטיקים צבע

אטרקציה חדשה בערבה פיינטבול - ירי בכדורי צבע

« הפיינטבול המבוסס על משחקי הדמיית לחימה מתבצע ע"י ירי בכדורי צבע שמסמנים את הפגיעות. משחקי הירי מיועדים לכולם ומוכרים ברחבי העולם כספורט פעיל לשעות הפנאי. בעלי האטרקציה הם דהר ונעמי רותם (עין יהב) והיא ממוקמת באזור התעשייה. אסור לפספס! צילום: גילה טל »

מי לא יודע!?

פרטים נוספים על פעילויות ניתן לקבל במרכז המידע של מחלקת תיירות

08-6582007
1-800-225-007
www.arava.co.il/tourism

מי אמר שמשעמם?

בית ספר שדה חצבה מציע מגוון פעילויות לכל המשפחה

טיולים וספורט, טיולי אופניים (כולל השכרת הציוד), פעילויות ערב הכוללות הרצאות מרתקות ופעילות חווייתית לילדים.

ליגה אחרת

ביום רביעי ה- 28/9/05 התקיים טקס פתיחת אולם הספורט המחודש ונחנכה רצפת הפרקט החדשה

במעמד זה נערך משחק ראווה בכדורסל בין 2 קבוצות בוגרים בכירות מליגת העל: כלל ביטוח רמת השרון, שמיקי ברקוביץ' הוא אחד מבעליה, ובני השרון

במהלך הטקס הודתה ראש המועצה, לילך מורגן לשחקני הקבוצות על משחקם בערבה. למנהלי הקבוצות מיקי ברקוביץ' וזאב ברעם הוענקו דגלונים ומדליות הערבה.

יוסי לין, רכז הספורט האזורי, הדגיש ש"החשיבות והצורך לשדרג את אולם הספורט היה ברור לכולם. זה היה רק עניין של זמן עד לביצוע. חידוש אולם הספורט ובניית רצפת הפרקט גרמה להתמצצעות גבוהה יותר בקרב הספורטאים ויצרה מוטיבציה גבוהה יותר לעסוק בספורט. זו ההזדמנות להודות למועצה האזורית על התמיכה והסיוע הכספי בפרויקט".

למחרת בבוקר, רגע לפני שעלו צפונה, נפגשו מיקי ברקוביץ' ורעייתו עם ראש המועצה במשרדה והבטיחו לשוב לערבה.

מיקי ברקוביץ', יוסי לין וראש המועצה לילך מורגן. צילום: אוסי ניר

בדרך לגמר

למרות העיכובים, הברכות ומשחק מצוין הפסידה קבוצת "הפועל" ערבה בשני המשחקים בגמר. המשחק נגד רמת השרון הוכרע רק בשניות הסיום כשהערבה שומטת את היתרון בו החזיקה לאורך כל המשחק. התוצאה בסיום: 64-62 לרמת השרון.

שחקני הפועל ערבה בתלבושת חדשה וייצוגית. צילום: אלי אלדר

בסימן קריאה

בימים אלה יצאו לאור ספריהן של תמי לבנה (עידן) ונתי בר-שלום (ספיר)

«ז'ולס הקיפודים», ספר שכולו שירי אהבה וערבה, הוא ספרה השני של תמי לבנה, לאחר ספר ביכוריה "זמן תעתוע".

"כל ספר השירה הזה הוא מילים פשוטות וקצרות המצפינות בתוכן הבדקי רגש כל-כך עוצמתיים שההד שלהן לאחר סגירת הספר רחוק מלהיות קצר. הוא מהדהד הרבה אחריו" (אמיר בר-שלום). "ספרה של תמי ליבנה יכול לגרום הנאה גם למי שמעולם לא קרא שירה" (עיתון זמן נגב).

"המשפט 'נאה דורש נאה מקיים' מתגלם בספר שכתבה נתי בר-שלום, מחלוצות הריברסינג בארץ. סיפורה מתאר את תהליך הלידה מחדש, הריברסינג האישי שחווה בעצמה. הספר מעורר השראה ומזכיר לכולנו לפתוח את הלב, לאהוב את עצמנו ולהבין שהדרך שבה יראו החיים שלנו היא תוצאה של מה שנבחר לעשות, להרגיש ולהביא על עצמנו... (שיר בכר מתוך "דרך האושר").

נתי בר שלום כתבה את "האמת מביטה בך". ספר סיפורים העוברים דרך נקודות המפנה בחייה וכך היא סוגרת את-עוד ועוד מעגלים.

ראש המועצה מברכת בטרם ההצגה. צילום: זהר ניר

הצגת בכורה

«היה שווה לחכות. כ-370 מנויים הרימו את המסך על עונת התרבות עם ההצגה "אהבה ממבט שלישי" של תיאטרון בית לסין. בפתח הערב איחלה ראש המועצה, לילך מורגן לקהל ולכולנו שנה תרבותית במיוחד. אמנו!

שחקני ההצגה הראשיים וענת שיטרית. צילום: מתנ"ס ערבה

נותנות את הטון

«לחוויה מוסיקלית נפלאה ואיכותית זכו המבקרים באירוע של מוסיקה מקהלתית בהשתתפות של מקהלת ערבה, בניצוחו של יואל סיון ומקהלה אורחת, המקהלה הקאמרית כפר סבא בניצוחו של אהרון חרל"פ. האירוע התקיים בהפקת מתנ"ס ערבה ובתמיכת הסוכנות היהודית. (מתוך לוח המודעות באינטרנט ערבה).

מקהלת ערבה וכפר סבא בניצוח משותף. צילום: מייקל כהן

ערב סיכום המסע לפולין

המפגש שנערך בעידן ב-16/11/05 צילום באדימות ביה"ס התיכון

המסע לפולין התקיים בקיץ האחרון, וכעת התכנסנו, יחד עם המלווים, לערב סיכום. זאת היתה גם ההזדמנות לשתף את ההורים והחברים בחוויות שלנו מתוך המסע, לפגוש שוב את המדריכה, סופי בן-ארצי, ואיש העדות, מאיר אלדר, שהפכו לדמויות משמעותיות בחיינו ונקשרנו אליהם מאוד במהלך המסע. במהלך הערב הקראנו את מה שכתבנו בהשראת הביקור בפולין, שרנו את השירים שליוו אותנו והקרנו סרט שתיעד את המסע. לצד החוויות הקשות והעמוקות, חשפנו בפני האורחים גם את רגעי הצחק והשמחה שהיו מנת חלקנו.

תלמידי כיתה ב'

מטיקוצ'ין לערבה באהבה

ערבה. עם נחיתתה בערבה קיבלו את פניה מנהלת ביה"ס התיכון, דר' עמליה חרוש, המורה מירב שלו ו-3 תלמידים שביקרו בפולין בשנה שעברה: דור ביוטן (ספיר), כפיר בראונשטיין (עידן) ומתן טבע (עין יזהב). במהלך הפגישה עמה קיבלה אווה מן התלמידים חוברת שהוכנה במיוחד עבורה ובה סיקור ביקורם בפולין.

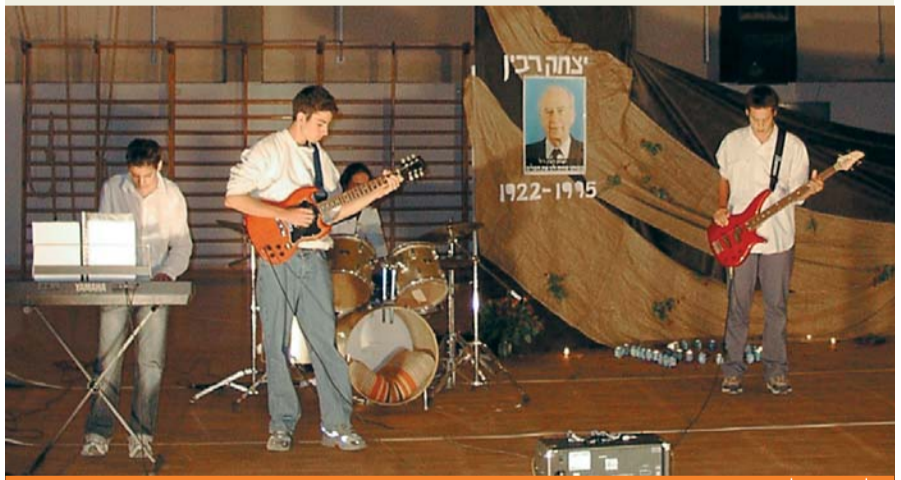
אווה ורוניצ'קה, פולניה קתולית, מנהלת המוזיאון היהודי ובית הכנסת בעיר טיקוצ'ין בפולין, נוהגת להיפגש עם משלחות התלמידים ולהרצות בפניהם בעברית שוטפת(!). בחודש נובמבר הגיעה אווה לראשונה בחייה לישראל ביוזמת קבוצת הורים מרעננה שפגשו אותה בפולין. במסגרת סיורה בארץ הגיעה אווה לביקור חטוף בערבה אותו יזם עמי פורת, טייס קו טיסות

אווה ורוניצ'קה במפגש עם תלמידים. צילום: אוסי ניר

10 שנים בלעדיו

תלמידי ביה"ס התיכון בטקס זכרון ליצחק רבין ז"ל ביום השנה העשירי למותו.

צילום: אסתי סלע

STAR IS BORN IN SHITTIM

תחרות כוכב נולד בשפה האנגלית אורגנה ע"י לילך שמעוני, מורה לאנגלית בביה"ס היסודי. הכוכב הנולד הוא אוהד הררי מכיתה ו' (פארן).

צילום: דרור שלו

« מו"פ תוח לכולם

הדור הצעיר בערבה. לאורך היום נוכל ליהנות ממופעים בשיתוף המתנ"ס.

מו"פ ללא הפסקה

צוות מו"פ תחנת יאיר מזמין את תושבי הערבה להכיר ולהתוודע לפעילות השוטפת במו"פ, ולראות מקרוב את הגידולים והפיתוחים השונים. העגבניות, הפלפלים והפרחים עכשיו בשיאם וזה הזמן לבקר. אין צורך בתיאום מראש.

דודו אלקיים

מנהל תחנת יאיר

שייקה אורן

מנהל המו"פ החקלאי

כחלק מיישום מסקנות השנים הקודמות החלטנו השנה להרחיב את מתכונת היום הפתוח במו"פ-תחנת יאיר לשני ימי פעילות, ימים רביעי וחמישי 8-9/2/06. הנושא המרכזי השנה הוא דור ההמשך בערבה.

היום הראשון יוקדש בעיקרו לפעילות מקצועית שתכלול סיורים במשקים חקלאיים ובמיזמים פרטיים, הרצאות מקצועיות במועדוני המושבים ובערב מפגש חברתי בין נציגי החברות לתושבי האזור באווירה בלתי פורמלית ונעימה, בשילוב הפועות. ביום השני תתקיים, כמיטב המסורת, תערוכה חקלאית בהשתתפות חברות רבות, שוק איכרים וכמובן פעילות בשיתוף בתי הספר שמציגים ביתנים בנושאי החקלאות העתידית

מתוך היום הפתוח 2005

צילומים: דני הרס

חיים אחרים

קוראים לו חיים חבלין, הוא גר בעין-יהב, נשוי ואב ל-4 ילדים. בשלוש השנים האחרונות כיהן כמרכז משק בעין יהב

חיים חבלין. צילום: אוסי ניר

אני מגיע ממקום נקי וניטרלי. אין לי העדפות בנושא עובדים זרים לגידולים השונים ואני לא מושפע מההחלטות השונות

המערכת

ארבעת החודשים האחרונים חיים הוא יו"ר הוועדה החקלאית במקומו של אבי שדה. לדבריו "הוועדה החקלאית היא זרוע המועצה שעובדת הכי הכי צמוד לחקלאים. הוועדה החקלאית הצטיירה בעיני כגוף חשוב שמנהל פרויקטים רבים בערבה ולכן נשאתי אליו את עיני". לדעתו העובדה שהוא אינו חקלאי לא מהווה מכשול, "אני מגיע ממקום נקי וניטרלי. אין לי העדפות בנושא עובדים זרים לגידולים השונים ואני לא מושפע מההחלטות השונות. יחד עם זאת בתקופת פעילותי בעין-יהב כמרכז משק למדתי רבות על הצרכים החקלאיים באזור".

בין השורות

« הערבה כמותג

האסטרטגיה השיווקית שלנו היא להפוך את הערבה למותג בארץ ובעולם. המותג ייצג את הפעילות המתבצעת בערבה, בעיקר בתחום החקלאות והתיירות. הכוונה ליצור מותג "מטריה" אחד לערבה שיכיל תחתיו מותגים פרטיים או מושביים כך שיהיו מוכרים בעולם ויהיה להם זיהוי גיאוגרפי. התקיימו פגישות בחצבה, עין-יהב וצופר ובקרב יתקיימו פגישות גם בעין ופאן. בשלב הבא יוקם צוות חשיבה מנציגי הישובים לבניית המותג.

לצורך הפרויקט שכרה המועצה האזורית בסיוע משרד התמ"ת את שירותי חברת "ניצוץ" המתמחה בבניית מותגים. המעוניינים להצטרף לצוות בניית המותג מוזמנים לפנות לוועדה החקלאית.

« טיפול בפסולת אורגנית

הפסולת האורגנית מפונה ברובה בתקופת הקיץ ומהווה כ-90% מכלל הפסולת המיוצרת בערבה. הוועדה החקלאית נערכת ביחד עם המושבים, המשרד לאיכות הסביבה והליווי המדעי של ד"ר אריק הייליג, מנהל המו"פ האקולוגי, לטיפול בפסולת ע"י קומפוסטציה. בסיום העונה החקלאית הקודמת נתבקשו החקלאים להפריד את החוטים והפלסטיקים מהשאריות האורגניות. ההיענות לעניין היתה חיובית והקמנו בשיתוף מושב חצבה ובתמיכתו אתר פיילוט לייצור קומפוסט. פיילוט מיוצרים כ-150 קוב קומפוסט מפסולת אורגנית וזבל פרות. לאחר 4 חודשים של טיפול בקומפוסט אנו יודעים בוודאות שאין בו שאריות של מחלות וחרקים מכל סוג. מבחינה ויזואלית החומר נראה טוב ואיכותי, ובדיקות מעבדה שנערוך אמוחות לאשר זאת. אני מקווה כי נגיע להבנות עם המשרד לאיכות הסביבה על תחילת עבודה וטיפול בפסולת האורגנית, ובניתיים יזמים רבים מהאזור ומחוצה לו מתעניינים בפרויקט.

חיים חבלין

יו"ר ועדה חקלאית 08-6592245

« היתרי העסקת עובדים זרים לשנת 2006 תארך הגשת החברות הסתיים ב-24/11/05 לאחר עבודה מאומצת במושבים ובוועדה החקלאית הוגשו כל החברות בזמן ועל כך תודה לכל מי שנטל חלק בארגון.

היתרים חדשים יונפקו בחודש ינואר 2006 ולאחר מכן יתחיל הליך של איזון תיקים. השנה נתארך לעבודה מסודרת וזריחה יותר מול משרד הפנים באילת ובב"ש, וככל הנראה התורים יסודרו דרך הוועדה החקלאית.

הצפי הוא לעליה קלה במספר העובדים בערבה והסיבות לכך נעוצות בשינוי הקריטריונים לקבלת עובדים לגידולים האורגנים, מלון במנהרות, חצילים בהדליה הולנדית, חמניות, גידולים יחודיים ותמיכה ביצוא.

« עובדים נוטשים (ברחנים)

הוועדה ריכזה בסיוע רכזות הישובים את שמות הנוטשים והחקלאים המעסיקים. נכון לרגע זה, הנושא בטיפול מנכ"ל משרד החקלאות בשיתוף יחידת הסמך של משרד הפנים. אנו עוקבים אחר הטיפול בעניין ונעדכן בהמשך.

« ניודי עובדים

מסתיימים ב-31/12/05 עקב ההיתרים החדשים. אנו מנסים למצוא פתרון לנושא הארכת תקופת הניוד. בימים אלו מתנהלים מגעים מול משרד הפנים להארכת תקופת הניוד עד סוף העונה.

« מענקים

חקלאים הנתקלים בבעיות ביורוקרטיות כגון גמר תוקף כתב אישור, עיכובים בלתי מוסברים וכיו"ב מוזמנים לפנות אלי ואל רחל אביטבול לקבלת סיוע. בבעיות עקרוניות יש לפנות אלי על מנת להתחיל טיפול מול המנהלת.

« מענקים לבתי רשת

לאחר משא ומתן מתמשך עם מנהלת ההשקעות שדרשה היתרי בנייה כתנאי למענקים הגענו להסכם כי יש להגיש בקשה להיתר מצומצם שלא יכלול אישורי מינהל, סוכנות ומשרד החקלאות.

יודע פיקח חקלאי

מתוך הדמנה לכנס בנושא המיתוג

מותג חקלאי בערבה

חקלאות ואיכות הסביבה

רווח נקי לדורות הבאים

המשך מעמ' 1

להוביל את חקלאי המדינה בהיבט של התייחסות לסביבה. המוטיבציה העיקרית לכך היא כמובן שחקלאי הערבה מחויבים לתקנים בינלאומיים. שלמה ציין בפניי שמשרדו יעזור ככל הניתן למהלכים שתכליתם מיחזור והקטנת נפח הפסולת החקלאית. לא מעט תגובות עוררה הרצאתו של אבי שדה, לשעבר יו"ר הוועדה החקלאית והיום חקלאי בחצבה, שתיאר את מצב הפלסטיק בערבה. מפעל המיחזור שפעל באזור נסגר, וכיום נאסף הפלסטיק על ידי חברה מצפון הארץ בחוזה שניתן להפסקה בהודעה קצרה מראש. החשש האמיתי הוא שברגע שירד מחירי הפלסטיק בעולם, דבר שאינו בלתי צפוי, תפסיק החברה לאסוף והערבה תתמלא מחדש בפלסטיק בכל מקום. אין ספק שיש כאן מקום לפעולה מתוכננת וארוכת טווח.

חיים חבלין, יו"ר הוועדה החקלאית ודר' אריק הייליג הציגו לקהל את אופציית ייצור הקומפוסט מגזם חקלאי. תמונה שווה אלף מילים ומיצג שווה אלף תמונות. דוגמה של קומפוסט מקומי בן 3 חודשים עם מרקם וריח טובים בצמוד לחומר היבש ממנו הוא נעשה, שכנעה את הקהל שיש כאן פוטנציאל אמיתי. יש אי בהירות לגבי כמות חומרי הגלם הזמינים ובהתאם לכך גם לפוטנציאל הייצור ולכדאיות הכלכלית. טווח האומדנים נע בין 100,000 מ"ק ל-250,000 מ"ק

גזם גולמי לא מקוצץ. מובן שפער זה מחייב בדיקה יסודית לפני שגורם עסקי כלשהו יכנס לפרויקט זה. חיים חבלין הציג חלופות שונות לפרויקט מורכב של איסוף הגזם והטיפול בו עד שיוגיע לאתר הקומפוסט העתידי. ברור לנו שדרושה פעולה משולבת של אכיפה וחינוך. המו"פ האקולוגי כבר תורם את חלקו בפן החינוכי ע"י כך שתלמידי בית הספר שמגיעים לביקור במו"פ, נחשפים לאתר הניסוי של הקומפוסט ובדרך עוברים דרך אתר "פסולת אורגנית בלבד" שמכיל בנוסף לפסולת האורגנית גם שרידי בנין, ריהוט ועוד.

את מושב הפסולת המוצקה חתמה דר' לאה צור, מומחית למחלות צמחים, שהפתיעה את המאזינים בכך שציננה ש-42% מהדוגמאות המסחריות של קומפוסט שנבדקו על ידי תחנת גילת בשנים האחרונות (יותר מאלף דגימות), נתגלו כנגועות במזיקים שונים ובעיקר ריזוקטוניה. ראוי לציין שבדיקות פתוגנים הינה חלק מהפיילוט שמקיים המו"פ האקולוגי, וכבר הוכח שפטריית הריזוקטוניה נקטלת לחלוטין בתהליך הקומפוסטציה.

את מושב המים הנחה עמי שחם, מנכ"ל רשות הניקוז. הפתיח המעניין שלו בדבר מורכבות נושא המים בערבה מהווה בסיס ליום עיון נוסף שנערך ב-2006 ותכליתו היכרות והבנה מעמיקים עם משק המים המקומי. דר' אורי שני מהפקולטה לחקלאות וממו"פ ערבה דרומית תיאר את ההשפעה המיידית שיש לשימוש במים מליחים על הקטנת היבול. כתוצאה מתובנה זו קיימת

אמץ עץ

במהלך עבודות הפיתוח לבניית היישובים והכשרת הקרקעות ליישובים בערבה, נגרעו עצי שיטה רבים. כעת, ברצוננו להחזירם לטבע. אנחנו מציעים לכל מתיישב "לאמץ" 2-3 שתילים עד לנטיעתם בטבע, ובסך הכל 1,200 עצים.

הפרויקט מתאים מאוד לאזור ולתושביו. ישנו שטח פנוי, פורה ונרחב בשולי השטחים המעובדים, בנחלים ובערוצים הגובלים או חוצים את השטחים המעובדים בהם יש זרימות מי נגר, המתאימים לעיבוי שטחי עצי השיטים.

פניתי בנושא גם לקק"ל ולרשות שמורות הטבע, ואני פונה לתושבי הערבה להרתם לפרויקט.

עמי שחם
מנכ"ל רשות הניקוז
08-6592295

עץ שיטה. צילום: גלעד לבני

החלטה אסטרטגית בחבל איילות להשקות בפחות מים ולהשקיע באיכות המים. דר' רמי קרן ממכון וולקני ציין את חשיבות העלאת מודעות החקלאים לקשר בין השקיה במים מליחים לתכונות הקרקע, השפעה שאינה מיידית אך בטווח הארוך יתכן והחקלאי גורם נזק רב ובלתי הפיך לקרקע בה הוא מגדל. את מושב המים חתם הרצל נאור מתה"ל שתיאר את ההמלחה הנצפית באקוויפר המילוי באזור היישובים הוותיקים עין ירב וחצבה. לדבריו, ניתן לצפות שהתהליך הזה יקרה בשנים הקרובות באזורי עידן, צופר ופארן. בנוסף הזכיר את הכשל החלקי, לטענתו, במאגר עשת שבעטיו מואצת המלחת האקוויפר הרדוד צפונית למאגר. החקלאים אינם יכולים להתעלם מהתהליך ועם ההכרה של "ערבה בת-קיימא" שמתחשבת ומתייחסת לדורות הבאים, חייב גורם זה להיות חלק ממערך קבלת ההחלטות.

את הכנס חתם שייקה אורן, מנהל המו"פ החקלאי שציין לחיוב את יוזמת הכנס וחיזק את הצורך בעריכת מפגשים דומים בעתיד. ניתן לציין בסיפוק את ההשתתפות בכנס ואת התגובות שנתקבלו בעקבותיו. זה הזמן להמשיך ולשנס מותניים בעשייה החשובה שקושרת את הנוכחות שלנו כאן לסביבה, לטבע ולדורות הבאים.

ערבה בת קיימא - זה המודל

דר' אריק הייליג
מנהל המו"פ האקולוגי

פרויקט "ערבה ואנרגיה נקייה" מתקיים זו השנה השנייה בבתי הספר, בשיתוף פעולה עם המו"פ האקולוגי. הפרויקט קם במטרה להדגים שיטת ייצור חשמל באמצעות תאים פוטו-וולטאים ללא שריפה של נפט, פחם או גז וללא פליטה של גזים מזהמים לאטמוספירה

« תנו לשמש לעלות

אור אלדד יד לוח (פאנל) הפוטו-וולטאי. צילום: אריק הייליג

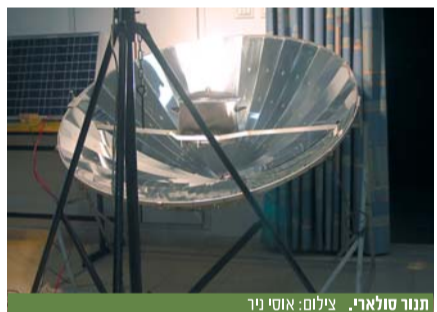
« במקביל לפרויקט זה ובשיתוף פעולה הדוק עם בתי הספר והקהילה יוקם גן מדע בחצר בית הספר. מטרת גן מדע זה לחשוף את התלמידים לנושאי מדע שונים תוך כדי משחק והנאה. בגן כבר פועלת ה"משאבה הסולארית", המיצג הדינמי הראשון, שהוקם בסיועם של מנחם קובי מהגן הבוטאני בירושלים (וספיר) וזלי שקותאי (צופר).

מטרת גן מדע זה לחשוף את התלמידים לנושאי מדע שונים תוך כדי משחק והנאה

המיצג בתמונה הוא לוח (פאנל) פוטו-וולטאי בהספק מקסימאלי של 40 ואט, שממיר את אנרגיית השמש לחשמל בזרם ישר (DC), שמפעיל את המשאבה הטבולה בכד. המשאבה ממלאת את הכד המתרוקן דרך הברז וחוזר חלילה. תהליך זה מתרחש כמובן רק בשעות היום ורק כשקרני השמש פוגעות בלוח. הפאנל ניתן לכיוון ידני הן במישור האופקי והן בזווית הנטייה אל מול השמש וכך יוכלו התלמידים לשחק וגם לחקור השפעות כמו זווית הנטייה או כיוון הפאנל על ייצור החשמל וקצב שאיבת המים.

דר' אריק הייליג
מנהל המו"פ האקולוגי

« ערב מחשמל ואנרגיה חיונית

תנור סולארי. צילום: אוסי ניר

של הפרויקט, סיפרו על חוויותיהם מהכנס של משרד האנרגיה, בו ייצגו את ביה"ס והפרויקט ועוררו עניין רב בקרב שרי התשתיות הישראלי והירדני.

דר' אריק הייליג הרחיב בנושא המשמעות האקולוגית של פיתוח מערכות ייצור חשמל אלטרנטיביות, ובמיוחד באזורנו. לסיום הערב פרש זהר את לוח הזמנים של הפרויקט, ותלמידי השכבה הציגו את השאלות אותן הם מתכוונים לחקור.

דר' עמליה חרוש
מנהלת ביה"ס התיכון

תלמידי שכבה ט', הוריהם ומחנכם, זהר ניר (ספיר), התכנסו בחודש שעבר, על מנת לציין את יציאת הפרויקט לדרך. הערב שתוכנן בקפידה ע"י מנהל המו"פ האקולוגי, דר' אריק הייליג, וזהר ניר (בעצמו מורה למדעים) היה מרתק. ברק מור (ספיר), תלמיד השכבה, הנחה את הערב במקצועיות ובחן רב. בפתח דברי ברכתיו על המשך המסורת בקיום הפרויקט שהחל בשנה שעברה ע"י תלמידי שכבת ט' ומורותיהם דיתה בראונשטיין (עידן) ודפנה הררי (פארן).

פרויקט "ערבה ואנרגיה נקייה" עורר עניין רב בקרב שרי התשתיות הישראליות והירדניות

מפקח ביה"ס היוצא, דובי קדישאי, הדגיש את החשיבות הפדגוגית הטמונה בשיתוף תלמידים במחקר מדעי בשילוב המו"פ, וראש המועצה, לילך מורגן, הביעה עניין רב בהשלכותיו של הפרויקט.

בהמשך הערב, תלמידי כיתה י', יונתן הרמס (עיר אובות) וגלעד בר (פארן), בוגרי המחזור הראשון

רואים עתיד

חקלאי הערבה מסתכלים קדימה. בכנס יזמות עסקית של קנ"ט הם למדו שיטות לחדשנות יזמית ועל המגמות החברתיות-כלכליות בשנת 2025

חקלאי הערבה התקבצו ב-22/9/05 באולם התרבות בספיר, ליום עיון וכנס מיוחד, שזימה חברת קנ"ט (קרן נזקי טבע). יום העיון עסק בנושאים מגוונים ובראשם היזמות החקלאית העסקית. הכנס החל בסקירה קצרה שהעביר דוד גינזבורג, מנכ"ל קנ"ט, על פעילות החברה בשנה האחרונה. בהמשך, הוצגה דוגמא ליזמות עסקית, גידול תוכים בחוות עוף החול. בהרצאה הומחש איך רעיון עם חזון הופכים לעסק כלכלי מצליח.

לאחר מכן הציג ארז צליק, מנחה ומרצה בכיר בחברת SIZ את שיטת SIZ ליזמות. השיטה מתבססת על חדשנות יזמית, בדגש על ניצול המשאבים הקיימים בעסק כבסיס להתרחבות ומציאת קהלים חדשים. ארז סקר את הדרכים לחשיבה חדשנית ויצרנית, בהתבסס על צרכי השוק, תבניות יצרניות, סקרי שוק וחדשנות טכנולוגית. בהמשך היום הרצה דר' דוד פסיג על מגמות חברתיות וכלכליות בישראל 2025.

בשדה המחקר והפיתוח, החדשנות הטכנולוגית והיזמות העסקית. זאת על מנת לספק למגדלים פתרונות מהירים לצורכיהם, הדרכה והכוונה ודרכים לעתיד חקלאי טוב יותר.

פרטים נוספים באתר קנ"ט il.kanat.co

שייקה אורן
מנהל המו"פ החקלאי

כנס קנ"ט באולם הארושים. צילום: באיכות מו"פ ערבה

כל ב' מתרגשת בתורה

מסורת קבלת ספר תורה בכיתה ב' בבי"ס שיטים הינו אירוע מרגש במיוחד ואני, כאמא, השתתפתי בו פעמיים. גם הפעם הרגשתי כאילו הייתי במעמד הר סיני האמיתי (רק עם המצלמות הדיגיטליות ומסרטות הוידאו של ההורים). הטקס שהתקיים ביום חמישי, ה- 17/11/05, באזור מואה היה מרגש, מהנה ומלמד והיווה נקודת פתיחה מסקרנת ומעניינת ללימוד התורה. גם אנחנו ההורים היינו פעילים בהכנת האירוע שכלל הפעלות לילדים, מסלול טיול, תחנות אוכל ויצירה, והכל בהקשר תנ"כי עם הטקסט המקראי והתלבשות.

נקודת השיא הייתה ירידתו של משה רבנו (משה כהן מעידן) מההר ובידיו לוחות הברית. בסיום האירוע קיבלו התלמידים הנרגשים את ספרי התורה. תודות למחנכות כיתה ב', עפרה בצלאל ואיילת חיזיז (ספיר) ולמנהלת מרגלית מור.

משה (כהן) רבנו במעמד הר סיני... צילום: גאולה רימון

מזל עובד (ספיר)

אמא של עוד שהשתתף בטקס

צילום: בת-שבע אזולאי

רוקדות לבגרות

רון ופתחנו בשעה טובה את מגמת המחול בביה"ס התיכון. לצורך כך גייסנו את אחת המורות הטובות בתחום, נטע בלומנטל, המכהנת כרכזת מגמת המחול בעיריית חולון לריכוז המגמה בביה"ס. נטע מגיעה אלינו אחת לשבוע בטיסה יחד עם המורה ראומה דגאי (עידן) הן מלמדות 11 תלמידות מכיתות ז'-ט' בתחומי מחול שונים. התלמידות משתתפות במופעי מחול וסדנאות מחול ברחבי הארץ.

דר' עמליה חרוש מנהלת ביה"ס התיכון

בערבה התיכונה אוהבים לרקוד. זו עובדה!

במשך שנים משתתפות בנות הערבה בחוגי מחול על סגנונותיהם השונים וללא קשר לטרנד הריקודים הפוקד את המדינה לאחרונה. הבעיה היא איך להפוך את התחביב למקצוע לימוד מהנה, מעשיר, מלמד שבציוד בונס של 5 יחידות לימוד לבגרות. לאחר שנתיים של מאמצי שכנוע התרצתה לבסוף המפקחת המרכזית (מפמ"ר), נורית

גיבוש מאלף

אייר ניר, כיתה א', מצלמת את חברותיה שרון מיאל ונוי אביבי

עושים כותרות

הטלוויזיה הקהילתית חוגגת 50 (תוכניות) ועמי רותם נבחר למתנדב מצטיין. לא מספיק סיבות לשים את הפעילים בפוקוס?

המקומית את כל הופעות המחול, המסיבות בגנים ובבתי הספר, הטלוויזיה הקהילתית כמעט ואינה עוסקת בנושאים חברתיים בווערים או נושאים השנויים במחלוקת. כשהם נשאלים כמה פעמים אפשר לסקר מסיבת סוף שנה בגני הילדים, הם עונים בלי להתבלבל ש"כל פעם זה מזוית אחרת, תמיד יש שם משהו אחר שונה...".

הכתבה שזכורה להם במיוחד, ואותה היו מכתיבים לכתבת היובל, לקוחה ממגזין מס' 10 ובה צילום נדיר של גידי קליין (עין ירב) של שטפון בנחל צין.

« גאות עמי

"מבט לקהילה", הוא הכנס השנתי לתקשורת קהילתית ומתקיים זו השנה השביעית. השנה הוא התקיים ב- 17/11/05 בכפר המכביה. הכנס כלל סדנאות ומפגשים עם מיטב אנשי התקשורת בארץ, במעמד שרת התקשורת, דליה איציק ובהנחיית איש הרדיו מושיק טימור. במהלך הכנס נבחרו המתנדב המצטיין והמגזין המצטיין.

בקטגוריית המתנדב המצטיין הארצי נבחר עמי רותם יחד עם עוד 13 פעילי טל"ק מבין מאות מועמדים מתנדבים מכל הארץ. עמי, נשוי, אב ל-3 בנות וסב לנכדה, פעיל בטל"ק כ-6 שנים ונערץ ע"י חבריו שהמליצו עליו לקטגוריית הפעיל המצטיין. לדברי חבריו הוא מסור, נאמן, כתבותיו ערוכות בקפידה ובצורה מעניינת. במגזין הטל"ק האחרון נכלל לראות את הטקס ואת עמי מקבל את התעודה והמגן (אצלנו תצטרכו להסתפק בתמונה ובעמי שאומר שהופתע מאוד והתרגש...).

ומה אומרים התושבים?

מפרגנים, מפרגנים...

עמי רותם בעת קבלת אות המתנדב המצטיין. צילום: גילה טל

הכותרות שלהם

אסתי סלע: בראש ובראשונה זה תיעוד האירועים והאזור. מי שאוהב לחיות בערבה ומרגיש מחויב לה, שיצטרף לטל"ק. **איתי מונט:** הטל"ק מראה את האיזור והחיים בו מזוויות שונות, ומציג דעות שונות. **מלי חורש:** בעזרת הטל"ק מסתמך שינוי חיובי, משיגים מטרות. זה מימוש הסקרנות בדרך של ליווי דברים מקרוב. חקירת דברים לעומק ומימוש פוטנציאל.

פגי אושרוביץ: תחביב המקדם אותנו לידע הנרכש בטל"ק.

גילה טל: חיבור לקהילה, סיפוק הסקרנות, הווי הטל"ק, רכילות מקומית.

מגי יועץ: הנאה לפגוש אנשים חדשים. **אפרים עובד:** אהבה לצילום.

עמי רותם: כיף גדול, חבל שאין מספיק זמן... **תמר ליפשיץ:** היצירה.

פאני בן-דוד: החיבור לקהילה, העבודה עם הפעילים, היצירתיות בתחום.

המערכת

לאחרונה שודר מגזין הטלוויזיה הקהילתית (טל"ק) מס' 50 ואם זו סיבה טובה להיפגש עם פעילי הטל"ק לשיחה, הרי שזכותו של עמי רותם (חצבה) בתואר מתנדב טל"ק מצטיין זו כבר סיבה למסיבה...

« חיים בסרט

פרויקט הטלוויזיה הקהילתית הוקם בשנת 1998 ומאז ועד היום מרוכז ע"י פאני בן-דוד (פארן). בתחילת הדרך נערך קורס צילום והודרך ע"י מָמָה ובשנת 1999 שודר המגזין הראשון. הפרויקט ממומן ע"י שותפות 2000, בתמיכת המועצה האזורית ומבחינה ארגונית הוא שייך לחברה למתנ"סים שאף דואגת להכשרות מקצועיות באופן שוטף.

כיום מפעילים את הטלוויזיה הקהילתית כ-25 מתנדבים שעוסקים בצילום, סיקור ועריכה. בין פעילי הטל"ק יש גם בני נוער וקיים שיתוף פעולה צמוד עם מגמת תקשורת בביה"ס התיכון. כל חודש מופק מגזין, ובשנים האחרונות הוא משודר במשבצת קבועה בכבלים ובלוויין. פעילי הטל"ק ישמחו להצטרפות מתנדבים נוספים בתחום כתיבת תסריטים, בימוי ועריכה וכמובן מפרסמים נוספים במגזינים. כל פעיל עוסק בתחום הקרוב לליבו ובנושאים בהם הוא מעונין להעמיק כמו דת, המגדר הנשי, איכות חיים וסביבה, מחשבים, מוסיקה ועוד. מרבית הפעילים מציינים כי מה שמושך אותם בפעילות הוא השילוב של אהבת הצילום עם אהבת הערבה והחיים בה, המעורבות הקהילתית ובעיקר הקשר עם התושבים. הם נפגשים לישיבות מערכת, מעלים נושאים לכתבות ולא מתביישים להעביר ביקורת על שאר הכתבות כולל הערות על איכות ההפקה, צורת הצילום והסאונד, האם נעשה תחקיר מסודר ואיך בוצעה העריכה.

כך לדוגמא, שמעתי את כל מה שהיה להם להגיד על הכתבה בנושא הרכבת, ועל מלי חורש שחיכתה לרכבת שנים אבל נשארה בצילום צעירה (!?).

יש להם הווי חברתי והם תמיד (אבל תמיד) נתקעים עם הרכב בדרך ממסיבת סוף השנה שלהם, מה שגרר הצעה להעתיק את מסיבת סוף השנה לערבה כדי ש"אם נתקע לפחות נהיה ליד הבית..."

« כלי או מטרה

רב הפעילים רואים את המצלמה ככלי נגיש ויצירתי המאפשר חופש ביטוי רחב והבאת מידע לכלל הציבור, למרות הקושי להגיע לרמה הפקתית גבוהה.

באופן כללי הכתבות הן אינפורמטיביות ומציגות את הנעשה בקהילה בדרך של סיפור מעניין, דרך עיניים אנושיות, או הצגת זווית שונה תוך שאיפה לאובייקטיביות ללא נקיטת עמדה. הם מציינים את השינוי שחל עם השנים אצל תושבי הערבה, שכבר רואים בטלוויזיה הקהילתית כלי חשוב ומשמעותי, ומודיעים לחברי הטל"ק על תופעות או פעילות מיוחדת שכדאי לסקר. כך לדוגמא, הזמן צוות הטל"ק לסקר את השכיחה בביה"ס היסודי. הם יודעים איך להשתמש בנו" מציינים אחד הפעילים. אולם, למרות הצורך המובן לסקר ברמה

צמת הטל"ק ברגע של השארה ליד הרכב התקונן... צילום: גילה טל